

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2010, Volume: 5, Number: 4, Article Number:D0032

FINE ARTS

Received: August 2010

Accepted: October 2010

Series : D

ISSN : 1308-7290

© 2010 www.newwsa.com

Asuman Aypek Arslan

Gazi University

aypekarslan@hotmail.com

Ankara-Turkey

ÜNİVERSİTELERDE TEMEL SANAT EĞİTİMİ DERSİNİ ALAN ÖĞRENCİLERİN DERSE İLİŞKİN TUTUMLARI

ÖZET

Bu araştırma ile temel sanat eğitimi derslerinde öğrencilerin bu derse karşı tutumları tespit edilmeye çalışılmıştır. Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü Temel Sanat Eğitimi dersi öğrencilere sonraki sınıflarda yapacakları çalışmalara, göreceklere derslere alt yapı oluştururken, öğrencilerin farklı malzemeler ve teknikler kullanarak yaratıcılığını geliştirmelerine ve sanatın ilke ve elemanlarını kavramalarına yardımcı olur. Araştırmada temel sanat eğitimi dersinin öğrenciler üzerindeki tutum ne ölçüde fayda sağladığı, bu dersin genel ve özel amaçlarının gerçekleştirilme düzeyinin saptanması açısından bu araştırmanın yapılması bir ihtiyaç olarak görülmüştür. Araştırma sonucunda, elde edilen bulgulara göre, temel sanat eğitimi derslerinin öğrenci üzerinde çok fazla olumlu tutum geliştiremediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Temel Sanat Eğitimi, Mesleki Eğitim,
Sanat Eğitimi, Tutum Ölçeği, Eğitim Öğretim

THE ATTITUDES OF THE UNIVERSITY STUDENTS TAKING THE COURSE OF BASIC ART EDUCATION CONCERNING THE COURSE

ABSTRACT

It was aimed to determine the attitudes of the students taking the course of basic art education concerning the course through the current study. While the course Basic Art Education at the Department of Applied Arts Education at the Faculty of Vocational Education of Gazi University allows students to form an infrastructure for the studies they aim at studying in the coming grades and in the courses they are going to study, it also help them improve their creativity and comprehend the principles and components of art using different materials and techniques. In the research, to what extent the course of basic art education had a beneficial effect on the attitudes of the students made this study compulsory in terms of determining the level of realization of general and special objectives of this course. Depending on the finding obtained at the end of the research, it was found that the courses of basic art education did not improve so much positive attitude on the students.

Keywords: Basic Art Education, Vocational Education, Art Education, Attitude Scale, Education

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Sanat eğitimi veren kurumlarda sanata temel oluşturan tasarım tanım olarak hayalde canlandırılan bir olayın, proje çizimi veya üç boyutlu görüntüsü olarak uygulanan ve ortaya konulan eserlerin tümüdür. Bu tanıma göre tasarlama, zihinde tasarlanan bir düşünceyi ve bir eylemi gerçekleştirmek olarak ifade edilebilir (1). Elizabeth Adams Hurwitz'e göre tasarım; gerekli olanın araştırılması, Yale Üniversitesi Tasarım Bölümü'nden Profesör Robert Gillam Scott'a göre tasarım; belli bir amaç gözetken yaratıcı bir eylemdir. Ünlü Reklamcı Ivan Chermayeff ise tasarımı zeka ve sanatsal yeteneğin ortak bir ürünü olarak belirtmektedir (2).

Temel sanat eğitimi dünyada, Visual Design, Foundation Design, Applied Design, Introduction Design, Gestaltung Lehre, Formund Gestalt, Designo Communicatione gibi farklı adlarla uygulanmaktadır (3 ve 4). Bauhaus Okulu 20. yüzyılın tasarım düşüncesinin olduğu bir merkez olmuştur. Bu okulun amaçları toplumsal ihtiyaçlara ve insan değerlerine göre düzenlenmiş bir eğitimidir. Bauhaus Okulu'nun temel düşüncesi, Sanayi Devrimi sonrası yeni bir form anlayışının doğması gerektiğidir (5).

Temel sanat eğitimi bireyin görsel kişilik gelişimini sağlamakla beraber, plastik değerleri kavramayı, duyu algılarını geliştirmeyi, yeni formlar oluşturmayı, nesnelere arası ilişkiler kurmayı ve bu ilişkileri belli tasarım ilkeleri doğrultusunda düzenlemeyi amaçlar.

Bir başka ifadeyle temel sanat eğitimi amaçları şu şekilde sıralanmıştır:

- Kişinin yaratıcılığını geliştirmek
- Düşüncelerine, imgelerine estetik değer kazandırmak
- Estetik duyarlılığı çalışmalarına yansıtmasını sağlamak (6).

Temel sanat eğitimi, bireye tasarımın öğelerini, yöntemlerini, ilkelerini, kaynaklarını, araç-gereç ve tekniklerini kullanarak, kendi alanında proje, çizim, maket v.b. tasarımları yapabilecek bilgi, beceri ve deneyimleri kazandırır, bireyin yaratıcılığını geliştirerek özgün yapıtlar ortaya koymasını sağlar (7). Temel sanat eğitiminin konusu ise bireylerde eleştirel, yaratıcı, yenilikçi, katılımcı ve ileriye dönük olma özelliklerinden geliştirilmiştir. Problemlere çok iyi bakmak, yaklaşmak, yeniliğe hazır olmak niteliklerini de taşır. Temel sanat eğitimi, bireylerin düşünmesi, tanımlaması, ilişkilendirme yapabilmesi, bildiklerini uygulayabilmesi, değişen bir ortamda çalışabilmesi açısından zorunludur (8).

Temel sanat eğitimi dersinin amacı öğrenciyi problemle karşı karşıya getirerek, çözüm yollarında analitik çözümleme, diverjant (ııaksak) düşünme, problem çözümünde sezgisel yaklaşım ve konsantrasyon yeteneğini geliştirerek yaratıcı sorun çözümede özgün yöntemler geliştirmesini, kendi duyuşsal ve bilişsel süreçlerinin işleyiş biçimini kavramasını sağlamaktır. Öğrencinin bu süreçte karşılaştığı problemlere yönelik ürettiği çözümleri, diğer problemlere uyarlayabilmesi (analojiler yapabilmesi), yeni denenceler geliştirebilmesi, geliştirdiği denencelere bağlı olarak kendi gerçekleştirim bilgisini üretebilmesi (performatif bilgi), her yeni probleme göre farklı ve yeni yaklaşım biçimleri geliştirebilmesi ve çoklu çözümler üretebilmesi dersin ana karakteristiğini oluşturmaktadır (9).

Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü Temel Sanat Eğitimi dersi öğrencilere sonraki sınıflarda yapacakları çalışmalara, görecekleri derslere alt yapı oluştururken, öğrencilerin farklı malzemeler ve teknikler kullanarak yaratıcılığını geliştirmelerine ve sanatın ilke ve elemanlarını kavramalarına yardımcı olur. Araştırmada temel sanat eğitiminin konuları, içerikleri, amaçları ve kullanılan sanat eğitimi yöntemlerinin öğrenciler üzerindeki tutuma ne ölçüde fayda sağladığının belirlenmesi için bu araştırmanın yapılması bir ihtiyaç olarak görülmüştür.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bu araştırma, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü programında yer alan temel sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin bu derse ilişkin görüşlerinin belirlenmesi ve tutum ölçeği verileri arasında anlamlı bir farklılık görülüp görülmediğini tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu bölümde araştırmanın modeli, örnekleme, veri toplama araçları, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasına ilişkin bilgilere yer verilmektedir. Çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Temel sanat eğitimi dersini alan Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim, Grafik ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin derse karşı tutumlarını ölçmek için tutum ölçeği testi uygulanmıştır. Araştırma, 2007-2008 öğretim yılı Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü 1. sınıf öğrencileri üzerinde yürütülmüştür. Tablo 1 de çalışma grubu içerisinde yer alan Ana Bilim Dalları ve öğrenci sayıları verilmektedir.

Tablo 1. Çalışma grubu içerisinde yer alan a.b.d. ve öğrenci sayıları
(Table 1. The department and student numbers taking place within the working group)

Anabilim Dalı	Öğrenci Sayısı
Resim Eğitimi Anabilim Dalı	22
Grafik Eğitimi Anabilim Dalı	20
Seramik Eğitimi Anabilim Dalı	22

Araştırmada kullanılan tutum ölçeği öğrencilerin temel sanat eğitimi dersine yönelik tutumlarını belirlemek için geliştirilmiştir. Tutum ölçeği maddeleri hazırlanmadan önce temel sanat eğitimi dersi ile ilgili literatür (tez, makale, bildiri, kitap, bilimsel araştırmalar vb.) taranmıştır. Literatür incelemesinden elde edilen veriler yardımı ile tutum ölçeğinin cümleleri araştırmacının kendisi tarafında oluşturulmuştur. Oluşturulan ölçek beşli likert tipi tutum ölçeğidir. Hazırlanan tutum ölçeğinin ön denemesi, ön test olarak uygulanmadan önce 50 öğrenci üzerinde Resim-İş Eğitimi Anabilim dalında geçerlilik güvenilirliği test edilmek için yapılmıştır. Tutum ölçeğinin kapsam geçerliliğinin sağlanabilmesi amacı ile başvurulan uzman kanılarıyla birlikte, yapı geçerliliğinin sağlanabilmesi için de faktör analizi (Principal Component Analysis) yapılmıştır. Faktör analizi sonuçlarına göre başlangıçta 60 madde olarak oluşturulmuş olan tutum ölçeği, ilk faktörde yer almayan ve madde korelasyonu 40'ın altında kalan maddeler testten çıkartılarak yeniden düzenlenmiş ve ölçeğe son şekli verilmiştir. Tutum ölçeğinde verilen yargılar: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Kararsızım, 4=Katılıyorum, 5=Tamamen Katılıyorum olarak puanlandırılmış ve yüzde, frekans, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri belirlenen yargılar aritmetik ortalamalarına göre yorumlanmıştır.

Bu kapsamda ölçek 26 madde olarak belirlenmiştir. Ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı ise tutum ölçeğinde yer alan olumlu ve olumsuz ifadelerin faktör yükleri baz alınarak ayrı ayrı belirtilmiştir. Olumlu ifadeler için Cronbach's Alpha $\alpha = 0,86$, olumsuz ifadeler için ise Cronbach's Alpha $\alpha = 0,82$ olarak tespit edilmiştir. Tutum ölçeğine yönelik verilen olumlu ve olumsuz ifadelerin öğrencilerin eğitim gördükleri bölümlere göre karşılaştırılması için ve olumlu ile olumsuz ifadelere verilen yanıtların öğrencilerin eğitim aldıkları bölümlere göre farklılık gösterip-göstermediğinin test edilmesi amacıyla, bağımsız örneklem için tek-faktörlü varyans analizi (One-Way Anova) yapılmıştır. Bağımsız örneklem için tek-faktörlü varyans analizi, tek bir bağımsız değişkene ilişkin iki ve daha fazla grubun bağımlı bir değişkene göre ortalamalarının karşılaştırılarak, ortalamalar arasındaki farkın belirli bir güven

düzeyinde (%95,%99 gibi) anlamlı (önemli) olup olmadığını test etmek için kullanılan istatistiksel bir tekniktir (10). Varyans analizinde gruplar topluca ele alınarak, aralarında bir fark bulunup bulunmadığı konusunda genel bir sonuca varılır. Fakat varyans analizi farkın hangi gruplar arasında olduğu sorusuna cevap vermez (11).

Eğer gruplar arasında farklılık saptanırsa söz konusu farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını test etmek için çoklu karşılaştırma yapılması gerekir. Çoklu karşılaştırma için; Tukey, Duncan, Benferroni, Dunnet, Scheffe gibi testlerden yararlanılır. Bu araştırmada, belirlenen farklılıklar çoklu karşılaştırma yöntemlerinden olan Tukey testi kullanılarak analiz edilmeye çalışılmıştır. Analizlerde 0,05 anlamlılık düzeyi esas alınmış olup uygulamayla ilgili yukarıda belirtilen analizler SPSS 15.0 for Windows programıyla yapılmış ve açıklanan söz konusu tüm analizler, amacına uygun olarak yorumlanmıştır. Araştırmada izlenen veri toplama sürecinde; öğrencilerin tutumlarını belirlemek için tutum ölçeğinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda ilgili literatür incelenmiş ve buna bağlı olarak İngilizce ve Türkçe yayınlar (tez, makale, kitap ve diğer bilimsel yayınlar) taranmış ve internet kaynaklarına ulaşılmıştır. Araştırmada tutum ölçeğinden elde edilen veriler ayrı ayrı kodlanarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Verilerin analizinde istatistiki işlemlerden t testi, aritmetik ortalama (\bar{X}), standart sapma (s) kullanılmıştır. İstatistiki işlemler SPSS 12 for Windows programında yapılmıştır. Elde edilen verilerin anlamlı olup olmadıkları .05 manidarlık düzeyinde test edilmiştir.

4. BULGULAR VE YORUMLAR (FINDING AND INTERPRETATION)

Tablo 2. Öğrencilerin tutum ölçeğindeki olumlu ve olumsuz ifadelerle Verdikleri Cevapların ana bilim dallarına göre karşılaştırılması (one-way anova testi)

(Table 2. Comparison of the responses the students gave for the positive and negative expressions in the scale of attitude according to the departments) (One-way anova test)

İFADELER	A.B.D.	n	Ort.	s.s.	F	p
OLUMLU	RESİM	44	3,98	0,58	5,516	0,005
	GRAFİK	40	4,01	0,58		
	SERAMİK	44	3,60	0,72		
OLUMSUZ	RESİM	44	2,12	0,59	2,665	0,074
	GRAFİK	40	2,04	0,60		
	SERAMİK	44	2,33	0,61		

Tutum ölçeğinde yer alan olumlu ve olumsuz ifadelerin ana bilim dallarına göre karşılaştırılması tablo 2’de görülmektedir. Olumlu ifadeler kapsamında ana bilim dalları arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (F:5,516;p<0,05). Bu farklılığın hangi ana bilim dalları arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla da yapılan Tukey testine ilişkin sonuçlar tablo 3’de gösterilmiştir. Olumlu ifadeler ana bilim dallarına göre değerlendirildiğinde ortalamalardan da anlaşılacağı üzere Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalının ortalaması diğer bölümlere göre en düşük seviyededir (\bar{X} =3,60) dolayısıyla Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ile diğer bölümler arasında anlamlı farklılık söz konusudur. Resim ve Grafik Eğitimi Ana Bilim dalı öğrencilerinin temel sanat eğitimi dersine yönelik olumlu ifadelerle ilişkin tutumları daha olumlu iken Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin tutumları daha düşük seviyededir. Olumsuz ifadeler kapsamında bölümler değerlendirildiğinde bölümler arasında anlamlı bir farklılık söz konusu değildir (F:2,665;p>0,05). Bu kapsamda olumsuz ifadelerle ilişkin öğrenci görüşlerinin tüm bölümler açısından aynı yönde olduğunu söylemek yerinde olacaktır.

Tablo 3. Öğrencilerin tutum ölçeğindeki olumlu ifadelerle verdikleri cevapların hangi A.B.D. bazında farklılık gösterdiğinin karşılaştırılması (Tukey testi)

(Table 3. Comparison of the responses the students gave for the positive and negative expressions in the scale of attitude as to which department they differed) (Tukey Test)

A.B.D.	RESİM	GRAFİK	SERAMİK
RESİM	---	---	---
GRAFİK	---	---	---
SERAMİK	---	---	---

Tablo 3’de bölümler bazında ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi bölümler arasında gösterildiği Tukey testi sonuçları yer almaktadır. Tablodan da anlaşılacağı üzere Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ile hem Resim hem de Grafik Eğitimi Ana Bilim Dallarında anlamlı farklılıklar söz konusudur.

Tablo 4. Öğrencilerin tutum ölçeğindeki olumlu ve olumsuz ifadelerle verdikleri cevapların ön test ve son testlere göre karşılaştırılması (t-testi)

(Table 4. Comparison of the responses the students gave for the positive and negative expressions in the scale of attitude according to pre and last tests) (t-test)

İFADELER	TEST TÜRÜ	n	Ort.	s.s.	t	p
OLUMLU	ÖN TEST	64	3,87	0,48	0,133	0,894
	SON TEST	64	3,85	0,80		
OLUSUZ	ÖN TEST	64	2,12	0,50	-0,851	0,397
	SON TEST	64	2,21	0,70		

Tablo 4’de tutum ölçeğinde bulunan olumlu ve olumsuz ifadelerin ön test ve son teste göre aralarında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin ortaya koyulabilmesi için t-testi yapılmıştır. Tablodan da anlaşılacağı üzere olumlu ifadeler için (t: 0,133;p>0,05) ve olumsuz ifadeler için (t:-0,851;p>0,05) ön test ve son testte anlamlı bir farklılık söz konusu değildir.

Tablo 5. Öğrencilerin tutum ölçeğindeki olumlu ifadelere verdikleri cevapların dağılımları
(Table 5. Dispersion of the responses the students gave for the positive expressions in the scale of attitude)

İFADELER	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Ortalama	Standart Sapma
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
TUTUM ÖLÇEĞİ (OLUMLU)												
2.T.S.E. Dersinde kuramsal bilgi edinecek beni mutlu eder	34	26,6	52	40,6	21	16,4	17	13,3	4	3,1	3,74	1,08
3.T.S.E. dersine severseniz çalışırım	32	25,0	46	35,9	31	24,2	12	9,4	7	5,5	3,65	1,11
6.T.S.E. Dersi, genel sanat terminolojisi ile kapsamı olarak tanıtıldığı ilk ders olduğu için önemserim	27	21,1	61	47,7	22	17,2	13	10,2	5	3,9	3,71	1,03
7. T.S.E. Dersi yapmamızda yararlanabileceğim yeterli bilgiyi verdiği için seversim	17	13,3	52	40,6	22	25,0	18	14,1	9	7,0	3,39	1,10
9. T.S.E. Dersinde birçok şey öğrendiğime inanırım	40	31,3	60	46,9	15	11,7	7	5,5	6	4,7	3,94	1,03
11.Boş zamanlarımda T.S.E. Dersi ile ilgilensitrim	13	10,2	32	25,0	34	26,6	39	30,2	19	14,8	2,99	1,13
13. T.S.E. Dersinde resim tekniklerini (sulu boya, yağlı boya vb.) öğrenmek hoşuma gider	76	59,4	38	29,7	3	2,3	4	3,1	7	5,5	4,34	1,06
15.Temel Sanat Eğitimi Dersi konularından dolayı ilgimi çeker	31	24,2	54	42,2	28	21,9	12	9,4	3	2,3	3,76	0,99
17. T.S.E. Dersi, gelecek yıllarda ana sanat atölye seçimimi daha rahat yapabilmemi kolaylaştıracağından dolayı önemserim	38	29,7	52	40,6	25	19,5	3	2,3	10	7,8	3,82	1,12
18.T.S.E. Dersi, Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü için en temel derstir	71	55,5	37	28,9	6	4,7	8	6,3	6	4,7	4,24	1,10
19. T.S.E. Dersi, görsel algılarının gelişmesine yardımcı olduğu için benimserim	65	50,8	44	34,4	6	4,7	5	3,9	8	6,2	4,19	1,11
21.T.S.E. Dersinin, sanatın tüm dallarına (resim, seramik, grafik, tekstil, heykel vb.) ait yapı oluşturduğu için önemserim	60	46,9	53	41,4	7	5,5	4	3,1	4	3,1	4,25	0,93
25. T.S.E. Dersi sanatla ilgili birçok disiplinle (uygulama, estetik) ilişkili olduğu için önemlidir	57	44,5	49	38,3	11	8,6	9	7,0	2	1,6	4,17	0,96

Tablo 5’de tutum ölçeğinde yer alan olumlu ifadelerin yüzde ve frekans dağılımları görülmektedir. Tutum ölçeğindeki olumlu ifadeler ortalamalarına göre incelendiğinde, katılımcıların en fazla oranda olumlu görüş bildirdikleri ifadeler sırası ile aşağıda verilmiştir.

Birinci olumlu ifade; 13.soru “Temel Sanat Eğitimi Dersinde resim tekniklerini (sulu boya, yağlı boya vb.) öğrenmek hoşuma gider.” ($\bar{X}=4,34$) ifadesi öğrenciler tarafından en olumlu görüş olarak bildirilmiştir. İkinci olumlu ifade; 21.soru “Temel Sanat Eğitimi Dersinin, sanatın tüm dallarına (resim, seramik, grafik, tekstil, heykel vb.) ait yapı oluşturduğu için önemserim”. ($\bar{X}=4,25$). Üçüncü olumlu ifade; 18. soru “Temel Sanat Eğitimi Dersi, Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü için en temel derstir”. ($\bar{X}=4,24$). Dördüncü olumlu ifade; 19. soru “Temel Sanat Eğitimi Dersi, görsel algılarının gelişmesine yardımcı olduğu için benimserim”. ($\bar{X}=4,19$). Beşinci olumlu ifade; 25. soru “Temel Sanat Eğitimi Dersi sanatla ilgili birçok disiplinle (uygulama, estetik) ilişkili olduğu için önemlidir”. ($\bar{X}=4,17$). Altıncı olumlu ifade; 9. soru “Temel Sanat Eğitimi Dersinde birçok şey öğrendiğime inanırım”. ($\bar{X}=3,94$). Yedinci olumlu ifade; 17. soru “Temel Sanat Eğitimi Dersi, gelecek yıllarda ana sanat atölye seçimimi daha rahat yapabilmemi kolaylaştıracağından dolayı önemserim”. ($\bar{X}=3,82$). Sekizinci olumlu ifade; 15. soru “Temel Sanat Eğitimi Dersi konularından dolayı ilgimi çeker”. ($\bar{X}=4,17$). Dokuzuncu olumlu ifade; 2. soru “Temel Sanat Eğitimi Dersinde kuramsal bilgi edinmek beni mutlu eder”. ($\bar{X}=3,74$). Onuncu olumlu ifade; 6. soru “Temel Sanat Eğitimi Dersi, genel sanat terminolojisi ile

kapsamlı olarak tanıştığım ilk ders olduğu için önemserim". ($\bar{X}=3,71$). On birinci olumlu ifade; 3. soru "Temel Sanat Eğitimi Dersine severek çalışırım". ($\bar{X}=3,65$). On ikinci olumlu ifade; 7. soru "Temel Sanat Eğitimi Dersi yaşamımızda yararlanabileceğim yeterli bilgiyi verdiği için severim". ($\bar{X}=3,39$). Son olarak ta olumlu ifadeler içinde ortalaması en düşük ifade olarak 11. soru "Boş zamanlarımda Temel Sanat Eğitimi Dersi ile ilgilenirim." ($\bar{X}=2,99$) ifadesi yer almaktadır.

Bu kapsamda tutum ölçeğindeki olumlu ifadelerden yola çıkarak öğrencilerin Temel Sanat Eğitimi dersine ilgili oldukları, bu dersi önemsedikleri, en temel derslerden biri olarak değerlendirdikleri, sevdikleri, diğer alan dersleri için alt yapı oluşturacağına inandıkları görülmektedir.

Tablo 6. Ankete katılan öğrencilerin tutum ölçeğindeki olumsuz ifadeler verdikleri cevapların dağılımları
(Table 6. Dispersion of the responses the students gave for the negative expressions in the scale of attitude)

İFADELER	Fazla Katılıyorum		Katılıyorum		Ortalama		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Ortalama	Standart Sapma
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%		
TUTUM ÖLÇEĞİ (OLUMSUZ)												
1. T.S.E. Dersi ilgimi çekmez	5	3,9	9	7,0	15	11,7	48	37,5	5	39,1	1,9	0,07
4. T.S.E. Dersi bana vakitimi çalıyor	6	4,7	7	5,3	27	21,1	54	42,3	3	26,9	2,1	1,04
5. T.S.E. Dersinde size ettiğim bilgiler benim gerçek yaşamda kullanabileceğim bir bilgiyi sağlamıyor	7	5,3	9	7,0	32	25,0	40	31,5	3	25,0	2,3	1,09
6. T.S.E. Dersinin yararlı bir ders olduğuna inanmam	5	3,9	6	4,7	16	12,5	49	38,3	5	40,2	1,9	1,03
10. T.S.E.Dersi ile seni tanıştığım sonra bir daha seni ilgilenmem	3	2,3	13	10,2	35	27,3	41	32,0	3	28,1	2,2	1,05
12. T.S.E. Dersinde sanatın eleman ve ilkelerini öğrenmek hoşuma gitmez	1	0,8	12	9,4	20	15,6	54	42,3	4	32,4	2,0	0,96
14.Boş zamanlarda T.S.E.Dersi ile ilgilenmek vakit kaybıdır	7	5,3	9	7,0	16	12,5	45	35,2	5	40,2	2,0	1,13
16. T.S.E. Dersindeki etkinliklere isteyerek katılmam	6	4,7	9	7,0	19	14,8	57	44,5	3	28,9	2,1	1,06
20. T.S.E. Dersini sinemadan da anlam derslerinde başarılı olacağına inanıyorum	19	14,7	20	15,6	36	28,1	33	25,8	2	16,4	2,8	1,27
22. T.S.E. Dersinin benim hayal gücümü sınırlandırdığını düşünüyorum	10	7,8	8	6,2	21	16,4	40	31,3	4	39,3	2,1	1,22
23. T.S.E. Dersinin, çevremizdeki olaylara farklı bakabilmemizi sağlamadığı için gerekli bir ders değildir	6	4,7	7	5,3	21	16,4	42	33,0	5	39,6	2,0	1,10
24. T.S.E. Dersinin görme becerilerimi geliştirdiği söylenemez	3	2,3	2	1,6	12	9,4	47	36,7	6	50,0	1,9	0,89
26. T.S.E. Dersinden çıktuktan sonra kendimi rahatlatmış hissetmem	19	14,7	18	14,1	39	30,5	36	28,1	2	19,5	2,6	1,27

Tablo 6 incelendiğinde tutum ölçeği kapsamında verilen olumsuz yargıların Likert ölçeği dağılımları görülmektedir. Katılımcıların en fazla oranda olumsuz görüş bildirdikleri ifadeler sırası ile aşağıda verilmiştir.

Birinci olumsuz ifade; 24.soru "Temel Sanat Eğitimi Dersinin görme becerilerimi geliştirdiği söylenemez." ($\bar{X}=1,69$) ifadesine aittir. İkinci olumsuz ifade; 8.soru "Temel Sanat Eğitimi Dersinin yararlı bir ders olduğuna inanmam." ($\bar{X}=1,92$). Üçüncü olumsuz ifade; 1.soru "1.Temel Sanat Eğitimi Dersi ilgimi çekmez." ($\bar{X}=1,97$). Dördüncü olumsuz ifade; 14.soru "Boş zamanlarda Temel Sanat Eğitimi Dersi ile ilgilenmek vakit kaybıdır." ($\bar{X}=1,97$). Beşinci olumsuz ifade; 23.soru "Temel Sanat Eğitimi Dersinin, çevremizdeki olaylara farklı bakabilmemizi sağlamadığı için gerekli bir ders değildir." ($\bar{X}=2,01$). Altıncı olumsuz ifade; 12.soru "Temel Sanat Eğitimi Dersinde sanatın eleman ve ilkelerini öğrenmek hoşuma gitmez." ($\bar{X}=2,04$). Yedinci olumsuz ifade; 16.soru "Temel Sanat Eğitimi Dersindeki etkinliklere isteyerek katılmam." ($\bar{X}=2,14$). Sekizinci olumsuz ifade; 22.soru "Temel Sanat Eğitimi Dersinin, benim hayal gücümü sınırlandırdığını"

düşünüyorum." ($\bar{X}=2,14$). Dokuzuncu olumsuz ifade; 4.soru "Temel Sanat Eğitimi Dersi bana sıkıcı gelir." ($\bar{X}=2,19$). Onuncu olumsuz ifade; 10.soru "Temel Sanat Eğitimi Dersi ile okul bittikten sonra bir daha asla ilgilenmem." ($\bar{X}=2,26$). On birinci olumsuz ifade; 5.soru "Temel Sanat Eğitimi Dersinde elde ettiğim bilgiler, benim gerçek yaşamda kullanacağım bir bilgiler değildir." ($\bar{X}=2,30$). On ikinci olumsuz ifade; 26.soru "Temel Sanat Eğitimi Dersinden çıktıktan sonra kendimi rahatlatmış hissetmem." ($\bar{X}=2,62$). On üçüncü olumsuz ifade; 20.soru "Temel Sanat Eğitimi Dersini almadan da alan derslerinde başarılı olacağıma inanıyorum". ($\bar{X}=2,85$) ifadesi yer almaktadır.

Bu kapsamda tutum ölçeğindeki olumsuz ifadelerden öğrencilerin Temel Sanat Eğitimi derslerinde becerilerini geliştiremedikleri, bu dersi sıkıcı buldukları, günlük hayatta derste öğrendikleri bilgileri kullanamayacakları, yararlı bir ders olduğuna inanmadıkları, ders içi etkinliklere isteyerek katılmadıkları, bu dersi almadan da başarılı olabileceklerine inandıkları ve kendilerinde bir algı düzeyi oluşturacağına inanmadıkları gibi tutumlara sahip oldukları belirlenmiştir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RE COMMENDATIONS)

Tutum ölçeğinde yer alan olumlu ve olumsuz ifadelerin Ana Bilim Dallarına göre karşılaştırılması sonucunda olumlu ifadeler kapsamında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Olumlu ifadeler bölümlere göre değerlendirildiğinde ortalamalardan da anlaşılacağı üzere seramik bölümünün ortalaması diğer bölümlere göre en düşük seviyededir dolayısıyla Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ile diğer bölümler arasında anlamlı farklılık söz konusudur. Resim ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin Temel Sanat Eğitimi dersine yönelik olumlu ifadelerle ilişkin tutumları daha olumlu iken Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin tutumları daha düşük seviyededir.

Olumsuz ifadeler kapsamında bölümler değerlendirildiğinde ana bilim dalları arasında anlamlı bir farklılık söz konusu değildir. Bu kapsamda olumsuz ifadelerle ilişkin öğrenci görüşlerinin tüm bölümler açısından aynı yönde olduğunu söylemek yerinde olacaktır.

Tutum ölçeğinde bulunan olumlu ve olumsuz ifadelerin ön test ve son teste göre aralarında anlamlı bir farklılık söz konusu değildir.

Tutum ölçeğindeki olumlu ifadelerden yola çıkarak öğrencilerin Temel Sanat Eğitimi dersine ilgili oldukları, bu dersi önemsedikleri, en temel derslerden biri olarak değerlendirdikleri, sevdikleri, diğer alan dersleri için alt yapı oluşturacağına inandıkları görülmektedir.

Tutum ölçeğindeki olumsuz ifadelerden öğrencilerin Temel Sanat Eğitimi derslerinde becerilerini geliştiremedikleri, bu dersi sıkıcı buldukları, günlük hayatta derste öğrendikleri bilgileri kullanamayacakları, yararlı bir ders olduğuna inanmadıkları, ders içi etkinliklere isteyerek katılmadıkları, bu dersi almadan da başarılı olabileceklerine inandıkları ve kendilerinde bir algı düzeyi oluşturacağına inanmadıkları gibi tutumlara sahip oldukları belirlenmiştir.

NOT (NOTICE)

Bu çalışma, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Resim Öğretmenliği Bilim Dalı'nda Mart 2010 tarihinde tamamlanan "Mesleki Eğitim Fakültesi Temel Sanat Eğitimi Derslerinin Program, Öğretim Elemanı ve Öğrenci Faktörlerine Göre Değerlendirilmesi" başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Tepecik, A., (2002). Grafik Sanatlar. Ankara: Detay Yayıncılık.
2. Becer, E., (2005). İletişim ve Grafik Tasarım. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.

3. Atalayer, F., (1994). Temel Sanat Öğeleri. (Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
4. Seylan, A., (2005). Temel Tasarım. Ankara: Baran Ofset.
5. Işingör, M., Eti, E. ve Aslıer, M., (1986). Resim I - Temel Sanat Eğitimi, Resim Teknikleri, Grafik Resim. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
6. Yüksel, R., (1998). Güzel Sanatlar Fakültelerinde Verilen Temel Sanat Eğitimi Dersinin Bugünkü Durumu ve Sorunları. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları Ve Öğretim Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
7. Alpaslan, S., (2003). Tasarım Mesleki Resim. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
8. Tepecik, A., Aypek, Arslan A. ve Eyiol, P., (2005). Sanayileşmede Sanatın Yeri ve Önemi, Atatürk Üniversitesi Sanatta Anadolu Aydınlanması Ulusal Sanat Sempozyumunda Sunulmuş bildiri. Ankara: Kariyer Matbaacılık.
9. Aslıer, M., (1999). Temel Sanat Eğitiminde Renk Algılamaları. Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Grafik Anasanat Dalı, İstanbul.
10. Ural, A., Kılıç, İ., (2005). *Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS İle Veri Analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık
11. Baş, T., (2001). Anket, Ankara: Seçkin Yayıncılık.